

295
303
מ/א/ו-1008

DVC 2088

7.1.1952 | ועדת חוץ וביטחון, הכנסת - פרוטוקול ישיבה 113

דיון על השילומים מגרמניה

היור"מ ארגוב: בהתאם למה שנקבע יהיה לנו כאן דיון בשאלת השילומים מגרמניה לקראת הדיון [אחה"צ] בשאלה זו בכנסת. אני מניח שלא נחזור כאן על הדיון שיתקיים בכנסת, ומשום כך לא הייתי ממליץ שנפתח עתה בויכוח על עצם העניין. אם חברי הוועדה רוצים לקבל פרטים נוספים, יוכלו להציג שאלות ושר החוץ ישיב.

י. ריפמן: עוד לא ידוע לנו מה העניין.

מ. שרת - שר החוץ: על מצב העניין אני יכול למסור במילים מעטות מאוד. ב-12 במרס 1951 הגשנו איגרת לארבע מעצמות הכיבוש, ובה, בפעם הראשונה, נשמעה תביעה בשם מדינת ישראל ובשם העם היהודי לתשלום קיבוצי על חשבון החמס של רכוש יהודי וההרס של רכוש יהודי. על האיגרת הזאת קיבלנו תשובה משלוש המעצמות המערביות. לא קיבלנו עד היום תשובה מהמעצמה המזרחית, אם כי הזכרנו לה את הדבר כמה פעמים הן בכתב והן בעל-פה.

המעצמות המערביות ענו לנו בגוסס כמעט זהה בשינוי קל - כל אחת בהתאם לנימוס המיוחד לה - כי לא נכון הדבר שהעם היהודי לא קיבל פיצויים. אחרי גמר המלחמה נקבע שכל הזהב שימצאו, שלא נהפך למטבעות, צריך להיות קודש לשיקום הפליטים וכן הפקדונות היהודים בחוץ-לארץ הופרשו לכך, ועל חשבון זה קיבלנו 20-25 מיליון דולר והדבר נמסר למוסדות יהודיים. כן לא נכון שבכלל לא היתה עזרה לפליטים. ארצות שונות פתחו שעריהן לרווחה לקורבנות ההשמדה הנאצית. אנגליה אמרה זאת לפני המלחמה, אמריקה אמרה גם לפני המלחמה וגם אחריה. לעומת זה, החשבון עם גרמניה בעצם כבר נערך, אומנם זה לא חשבון סופי, כל זה כפוף להסדר סופי, אבל התאריכים של ההסדר הסופי לא נקבעו. לגבי מה שנעשה - כבר נעשה, לגבי העתיד - העתיד אינו ברור. בין כה וכה אין המעצמות האלה יכולות לחייב את גרמניה בתשלומים נוספים, אם כי החשבון לא נגמר.

1 נוכחו חברי הוועדה: מאיר ארגוב - יור"מ, זלמן ארן (מפא"י), יצחק בן-אהרן (מפ"ם), חיים בן-אשר, הרצל ברגר (מפא"י), פרץ ברנשטיין, שלום זיסמן (צ"כ), אליעזר ליבנה (מפא"י), חיים לנדאו (חרות), מרדכי נמיר (מפא"י), ג'ורג' פלש (צ"כ), יעקב ריפתין (מפ"ם), יצחק רפאל (הפועל המזרחי), סילס בנימין ששון (הספרדים).
מוזמנים: משה שרת - שר החוץ, דוד הורוביץ - היועץ הכלכלי של הממשלה ומנכ"ל משרד האוצר, ד"ר פליקס אליעזר שנער - יועץ לעניין השילומים מגרמניה, י" שקי - יועץ למשפט חוקתי, אורי לוברני - מזכיר שר החוץ.